

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1230/2017
17.04.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије, Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, против туженог АА из ... чији је пуномоћник Зоран Рибаров, адвокат из ..., ради исплате закупнине, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 27/17 од 21.02.2017. године, у седници одржаној 17.04.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 27/17 од 21.02.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци П 63/14 од 22.09.2016. године, ставом првим изреке, утврђена је висина потраживања тужиоца према туженом у износу од 1.585.922,44 динара, што представља динарску противвредност износа од 13.675,35 евра. Ставовима другим и трећим изреке, усвојен је компензациони приговор туженог, па је утврђена висина потраживања по компензационом приговору према тужиоцу у висини од 1.585.922,44 динара, што представља динарску противвредност износа од 13.675,35 евра. Ставом четвртим изреке, извршена је компензација, па је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да тужиоцу на име закупнине пољопривредног земљишта у државној својини за економску 2012/2013 годину исплати износ од 13.675,35 евра са каматом по есконтној стопи ЕЦБ од подношења тужбе до исплате, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова спора. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 209.862,00 динара, док је преко досуђеног па до траженог износа од 740.750,00 динара, ставом шестим изреке, захтев туженог за накнаду трошкова одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 27/17 од 21.02.2017. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужиоца и првостепена пресуда у побијаном делу одлуке о главној ствари је преиначена, тако што је компензациони приговор туженог у целости одбијен, а тужбени захтев делимично усвојен и обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 13.675,35 евра, са затезном каматом на евре у складу са чланом 4. став 1. Закона о затезној камати, почев од 10.02.2014. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања, док је захтев тужиоца за досуђење камате по есконтној стопи ЕЦБ одбијен. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима спора, тако што је тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 114.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 33.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде, осим у делу којим је одбијен захтев тужиоца за досуђење камате по стопи ЕЦБ, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11, 55/14, 87/18) и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на конкретне битне повреде одредаба парничног поступка, а тиме и на битне повреде одредаба парничног поступка које могу бити ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, (које је утврдио првостепени суд, а другостепени суд га није мењао), Општина ББ је по објављеном огласу за јавну лицитацију за давање у закуп пољопривредног земљишта у државној својини, одржала јавну лицитацију 08.03.2013. године, а најповољнији понуђач је био тужени. Дана 22.04.2013. године, након добијене сагласности од надлежног министарства, председник СО ББ је донео Одлуку о давању у закуп пољопривредног земљишта у државној својини овде туженом, парцеле уписане у КО ..., површине 50 ха, 98а, 89 м2, на период од годину дана за закупнину од 3.059.334,00 динара, док ће детаљнији услови, начин коришћења, рок плаћања закупнине и остала права и обавезе закупца и закуподавца бити уређена уговором, који парничне странке никада нису закључиле. Дописом Општинске комисије општине ББ за давање у закуп пољопривредног земљишта у државној својини од 24.06.2013. године, туженом је саопштено да је рок за плаћање по одлуци од 22.04.2013. године истекао 17.05.2013. године, да обавезе може измирити у року од 48 сати, а у супротном ће се сматрати да одустаје од закључења уговора о закупу, па ће се одлука од 22.04.2013. године ставити ван снаге. Тужени није извршио наведену обавезу у одређеном року, па је председник СО ББ 23.07.2013. године

ставио ван снаге одлуку од 22.04.2013. године. Тужилац трпи штету која је последица закаснеле предсетвене припреме земљишта, која је због неизвршеног јесењег орања тежа и некавалитетна и води неуједначеном ницању шећерне репе и умањењу приноса, тако да на укупно излицитираној површини штета износи 8.585.534,40 динара, док са неоствареном субвенцијом износи 9.170.401,20 динара. Цена закупа предметног земљишта које је тужени држао износи 13.675,35 евра. У одлуци о расписивању јавног огласа за давање у закуп пољопривредног земљишта у државној својини у Општини ББ одредбом 6 и 7, прописано је да се закупнина плаћа унапред у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан уплате, а најповољнији понуђач је у обавези да у року од 10 дана од правноснажности одлуке достави доказ о уплати закупнине у износу утврђеном правноснажном одлуком о давању у закуп пољопривредног земљишта у државној својини, умањен за износ уплаћеног депозита, који ће доставити Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, преко Општинске управе општине ББ.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилно је побијаном одлуком другостепени суд применио материјално право када је одлучио у овом спору преиначењем првостепене пресуде, тако што је компензациони приговор туженог у целости одбио, а тужбени захтев у погледу главног потраживања у целини усвојио, док је захтев за законску затезну камату делимично усвојио.

У конкретном случају, између власника пољопривредног земљишта и лица коме је на јавној лицитацији пољопривредно земљиште додељено у закуп, односно између овде парничних странака није дошло до закључења уговора о закупу пољопривредног земљишта у државној својини, а који је услов пуноважног коришћења тог земљишта. У таквој ситуацији произлази да је тужени у спорном периоду користио предметно пољопривредно земљиште без правног основа. Зато је у обавези да тужиоцу, у смислу члана 210. Закона о облигационим односима, накнади вредност постигнуте користи.

Материјално право је правилно примењено и у погледу обима враћања. Сагласно члану 214. Закона о облигационим односима, када се враћа оно што је стечено без основа, морају се вратити и плодови и затезна камата, ако је стипцалац несавестан од дана стицања, а иначе од дана подношења захтева. Тужени је постао несавестан још од момента када је био у обавези да закључи уговор о закупу пољопривредног земљишта, а то је протеком десет дана од дана давања у закуп излицитираног пољопривредног земљишта 22.04.2013. године, како произлази из Одлуке о расписивању јавног огласа за давање у закуп пољопривредног земљишта у државној својини од 21.02.2013. године. Вредност постигнуте користи је одређена у складу са висином накнаде излицитираног пољопривредног земљишта коју одређује стручна Комисија коју образује јединица локалне самоуправе, у складу са чланом 60. Закона о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС" бр. 62/06 са изменама и допунама).

Неосновани су наводи туженог у ревизији о погрешно примењеном материјалном праву у побијаној одлуци, истичући да је кривицом тужиоца каснио поступак јавне лицитације, због чега је тужени каснио са извођењем пољопривредних радова и подношењем захтева за субвенције, што је преузроковало штету која се огледа у умањеном приносу и неостварењу субвенције.

Врховни касациони суд сматра да нема места примени одредбе члана 172. Закона о облигационим односима, односно одговорности тужиоца за штету туженог. Полазећи од једног од основних начела Закона о облигационим односима да су стране у облигационом односу дужне да изврше своје обавезе и одговорне су за њихово испуњење (члан 17.), те да се тужени пасивно односио према тужиоцу, неприхватањем позива за закључење уговора о закупу или вансудског поравнања ради регулисања неовлашћеног коришћења предметног пољопривредног земљишта, произлази да је у конкретном случају тужени без правног основа користио туђу ствар и да није реч о могућности примене другог правног основа, како се у ревизији наводи. Туженом су били познати, или могли бити познати, услови учешћа у поступку лицитације, као и права и обавезе након доделе пољопривредног земљишта у закуп, јер су јавно објављени и доступни свима, а поред тога и лично упућени тужиоцу у виду позива за закључење уговора или вансудског поравнања и у виду упозорења на последице пропуштања. Наиме, у ситуацији када тужени држи, односно користи пољопривредно земљиште тужиоца и то, како из утврђених чињеница произлази, свесно пристаје на време и услове под којима се земљиште даје у закуп и хоће да користи туђу ствар без правног основа, тада је дужан да плати накнаду због коришћења земљишта без основа, у висини закупнине, а потпуно је без значаја време одржане лицитације које се, како тужени наводи, одразило на штету коју трпи.

У позивима упућеним туженом, почев од 06.09.2013. године па надаље, ради инспекцијског надзора, јасно је предочено да се овакав вид (бесправног) коришћења државне земље сматра узурпацијом.

Правилно је одлучено и о камати сагласно Закону о затезној камати ("Службени гласник РС" бр. 119/12), у вези са чланом 214. Закона о облигационим односима, од момента несавесности туженог, како је наведено, али у конкретном случају од момента подношења тужбе како је тужилац захтевао у тужби.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**